

Nhạc sĩ Tô Hải, cựu đảng viên CS, gia nhập Công Giáo

Sài Gòn- “Trên thế gian này, mọi cuộc cách mạng đều bắt đầu bằng một sự giải phóng con người và đều kết thúc bằng một sự nô lệ hóa con người. Cuối cùng chỉ có Chúa mới làm cuộc cách mạng thường xuyên giải phóng chúng ta”, đó là một lời trích từ bài giảng hôm qua, 25 tháng 5, của cha Máthêu Vũ Khởi Phụng trong thánh lễ cầu nguyện cho Công lý và Hoà bình tại Dòng Chúa Cứu Thế Sài Gòn.

Vẫn như mọi khi, những ngọn nến lại được thắp lên để cầu nguyện cho một đất nước Việt Nam được thật sự hoà bình và phồn thịnh. Nhưng điểm nhấn của tối qua là niềm vui mừng của các tín hữu tham dự thánh lễ khi được đón chào một người anh em mới vào gia đình Công Giáo, nhạc sĩ Tô Hải.

Tưởng cũng nên nhắc lại một vài nét về cuộc đời của nhạc sĩ này. Tên đầy đủ của ông là Tô Đình Hải, sinh ngày 24 tháng 9 năm 1927 tại

Hà Nội, quê ở Tiền Hải – Thái Bình, hiện sống tại quận Bình Thạnh, thành phố Hồ Chí Minh.

Tô Hải học nhạc lý và tham gia Ban đồng ca Saint-Joseph từ nhỏ, từng đoạt giải thưởng âm nhạc “Chim sơn ca” tại Rallye Kiến An của Hướng đạo sinh toàn Đông dương. Sau Cách mạng tháng Tám, ông tham gia vệ quốc đoàn, năm 1949 ông được kết nạp thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam. Năm 1951 ông về Đoàn văn công khu IV, năm 1954, ông làm trưởng đoàn. Từ năm 1961 ông về công tác tại Nhà xuất bản âm nhạc và mỹ thuật.

Tô Hải là nhạc sỹ đa phong cách, sáng tác nhiều thể loại như ca khúc, hành khúc, hợp xướng, nhạc kịch, nhạc phim, khí nhạc. Ngoài ra ông còn viết nhiều tiểu luận, và viết báo về âm nhạc.

Ông là một nhà cách mạng lão thành, nhận được rất nhiều huân chương của Nhà Nước, như: Huân chương Chiến công hạng Nhì, Ba; Huân chương Chiến thắng hạng Ba, Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Ba, Huân chương Kháng chiến chống Mỹ cứu nước hạng Nhất.

Sau khi từ bỏ Đảng Cộng Sản Việt Nam, Ông cho ra đời một cuốn hồi ký nổi tiếng được xuất bản ở Mỹ có tên Hồi ký của một thằng hèn. Cuốn sách này gây ra nhiều tranh cãi và ngay sau đó đã trở thành một cuốn sách được tìm kiếm đọc nhiều qua Internet.

Tập hồi ký này được nhà xuất bản Tiếng Quê Hương ở Virginia, Hoa Kỳ in ra năm 2009 dưới bản quyền của chính tác giả.

Một bài hát rất nổi của ông là “Nụ Cười Sơn Cước”. Trong đó có đoạn viết: “Tôi nhớ mãi một chiều xuân.. chia phôi, mây mờ buông xuống núi đồi, và trong lòng mưa hơn cả ngoài trời.”

Có lẽ lòng của người nhạc sĩ tự gọi mình là “thằng hèn” này đã “mưa hơn cả ngoài trời” vào tối qua. Cả cộng đồng đã chứng kiến cảnh nhạc sĩ Tô Hải xúc động như thế nào khi được quay trở về quê nhà Giáo Hội của mình ở tuổi 87.

‘Trên chúng ta còn một thế giới lớn hơn’ giúp chúng ta dám đứng lên để nói điều phải và đúng

Người đỡ đầu cho nhạc sĩ Tô Hải, với vai trò nâng đỡ ông trong đời sống tâm linh là cha Máttêu Vũ Khởi Phụng, cũng là linh mục giảng lễ hôm qua.

Chào đón nhạc sĩ Tô Hải vào gia đình Công Giáo, và nói về những trải nghiệm của ông trước khi nhận phép rửa tội, cha giảng lễ phát biểu dựa trên bài đọc sách Thánh:

“Thần ô uế là gì? Là thấy điều đúng không dám nói, thấy điều phải không dám bênh. Hay gian dối, thấy sự thật không dám nói. Không phải mình xấu đâu. Có những lúc mình sợ....Tự nhiên có lúc được ơn trong đời, mà mình thoát khỏi mình, thần sợ hãi, gian dối, ích kỷ đi khỏi mình. Khi đó mình nhận ra Chúa Giêsu và vui mừng đi theo người. Bắt đầu tìm thấy niềm tin lớn hơn mình và cứ con đường đó mà đi. Mỗi ngày thấy mình sinh hoa trái thêm.”

Linh mục Máttêu Phụng nói tiếp: “Hôm nay, chúng ta tụ họp nhau đông đúc, cầu nguyện cho công lý cho hoà bình, cho sự thật, cho quê hương, tôi trộm nghĩ không phải tất cả chúng ta đều mạnh đâu....chống lại như châu chấu đá xe. Nhưng tại sao lại có những con người dám đứng lên chịu bao bách hại chỉ để nói lên những điều mình cho là phải và đúng.”

“Tại sao? Bởi vì chúng ta nhận ra rằng: không chỉ cá nhân chúng ta với sức mạnh riêng tư mà trên chúng ta còn một cái lớn hơn bản thân chúng ta và các thế lực đang chi phối ở thế gian này.”

“Trên chúng ta có một thế giới mà chúng ta khám phá ra,” vị linh mục nhấn mạnh: “đó là thế giới của Chúa Giêsu. Chúng ta vui mừng mà đi theo người.”

“Sự lành, sự chết, công lý, sự thật, không chỉ là cái máu anh hùng riêng tư của mỗi một người trong chúng ta mà nó là thế giới của Chúa.”

Một điểm rất đáng lưu ý nữa trong bài giảng này mà mỗi người trong chúng ta phải suy ngẫm một cách nghiêm túc và sâu sắc là thách thức nào đặt ra cho chúng ta trong thời đại này? Linh mục Máttêu trả lời: “Thách thức thời đại ngày nay là với sự tiến bộ của thế giới ngày nay về mọi mặt, hỏi rằng tập thể cộng đồng xã hội của chúng ta có đủ sức để chấp nhận một thách thức, không phải là đi tìm chiến tranh, không phải là đi tìm đổ máu, nhưng là một cuộc đấu tranh hoà bình, vì công lý, một cuộc đấu tranh vì lẽ phải, trong sự hiệp nhất với tất cả những người thiện chí ở trên thế gian này. Thách thức này đặt ra trước lương tâm của nhân loại.”

“Và chúng ta tin rằng: cuối cùng lẽ phải và công lý và quyền sống của con người tuy có lẽ là nhỏ bé hơn người khác, tuy có thể là yếu hơn người khác nhưng không phải vì thế mà người mạnh có quyền chà đạp quyền sống và nhân phẩm của người yếu.”

Chúng ta phải hướng đến một thế giới mà theo linh mục Máttêu Phụng, là một thế giới mà con người ta không còn lệ thuộc vào sự bắt nạt của kẻ mạnh. Con người ta không còn phải cúi đầu trước những nguyên tắc và chân lý áp đặt, ngụy tạo của kẻ mạnh.

Đặt ra câu hỏi: liệu chúng ta có thể làm được hay không, câu hỏi trên cũng đã từng đưa nhạc sĩ Tô Hải rơi vào tình trạng mất hết niềm tin, kể cả niềm tin vào sự thay đổi của dân

tộc Việt Nam.

Nhạc sĩ Tô Hải, có niềm tin thì mình sẽ phấn đấu để sống cho đến ngày cái ác nó phải đi

Cũng nên nhắc lại về câu chuyện của người con Tô Hải và con đường đưa ông về với Mẹ Hội Thánh, với Chúa Giêsu.

Linh mục Phụng gọi ông là con người đã đi cho đến cùng con đường của mình khi nhắc lại lời của linh mục quá cố Chân Tín: "Trên thế gian này, mọi cuộc cách mạng đều bắt đầu bằng một sự giải phóng con người và đều kết thúc bằng một sự nô lệ hóa con người. Cuối cùng chỉ có Chúa mới làm cuộc cách mạng thường xuyên giải phóng chúng ta".

"Ông Tô Hải đã khởi đi từ những cuộc cách mạng giải phóng con người, nhưng những cuộc cách mạng chính trị xã hội ấy của thế gian cũng giống như ông Adam và bà Eva trong vườn địa đàng: đang vui vẻ, tự nhiên ăn trái cấm vào và sự vui vẻ mất hết. Nhiều công trình thế gian cũng giống như vậy."

Sau một thời gian phát hiện ra con đường mình đi cùng Đảng Cộng Sản Việt Nam là con đường sai lầm, ông Tô Hải đã muốn thoát khỏi nó nhưng vẫn e ngại, mà đúng hơn là lo sợ đến sự an nguy và sự nghiệp của bản thân và gia đình. Ông giằng co trong cái sự mất niềm tin to lớn, cho đến khi tưởng chừng như tuyệt vọng. Ông từng tâm sự:

"Sự mất niềm tin càng bám tôi. Tôi quay lại và hỏi tại sao mình không tìm ra một niềm tin gì? Một niềm tin mà ngày xưa mình nghĩ nó trừu tượng quá, nó khó với tới quá, thì ngay hôm nay, mình thấy rằng có cái niềm tin đó, niềm tin mà tôi viết trong bài hát này (ông đang nói đến bài hát do ông sáng tác: Lạy Chúa Cứu Vớt Kẻ Lạc Đường), rằng tôi là kẻ lạc đường, nếu mà có được cái niềm tin thì mình sẽ phấn đấu để sống cho đến ngày cái ác nó phải đi."

Và sự chuyển đổi này không bao giờ là dễ dàng. Nó được ghi dấu bằng một quá trình đấu tranh kịch liệt trong ông mà về sau ông đã kể lại trong tập hồi ký của mình.

Xin đăng lại đoạn mở đầu trong tác phẩm "Hồi Ký một thằng hèn" để bạn đọc có thể hiểu được đôi chút về chặng đường khó khăn ông Tô Hải đã đi qua và những đấu tranh nội tâm mà ông đã vượt lên để lấy lại niềm tin vào cuộc sống ở cái tuổi ngoài tám mươi.

"Tới năm 2003, mang bản thảo ra đọc lại, thấy ngòi bút của mình sao vẫn còn rụt rè, vẫn còn lấp lửng. Mới biết mình vẫn còn chưa hết sợ sức mạnh tàn bạo của nền 'chuyên chính vô sản' mà mình từng nếm trải. Nhất là sợ rồi đây vợ con mình sẽ phải chịu đựng những đòn thù bẩn thỉu của bầy dã thú đội lốt người, nếu chẳng may những gì mình viết ra rơi vào tay chúng.

"Tôi thấy mình cần phải sửa lại cuốn sách – từ cách viết, từ cái nhìn chưa đủ tinh tường về những sự kiện lịch sử – và viết thêm về những con người cần được nhắc tới, mỗi người là một mảnh gương nhỏ, nhưng gộp lại người đọc có thể thấy hình ảnh một thời đại."

"Và viết thêm một chương 'TÔI ĐÃ HẾT HÈN!'"

"Nhưng đã đến chưa, cái thời cơ có thể đưa cuốn sách mà tôi ấp ủ bấy lâu ra trình diện người đọc? Vẫn còn chưa phải lúc chẳng? Ngẫm ra, tuy viết là 'Tôi đã hết hèn', nhưng trong thực tế cái hèn vẫn còn đó, nó vẫn bám chằng chằng, như một bộ phận của cơ thể, cái sự mình khẳng định với mình rằng đã hết hèn mới chỉ là sự mạnh dạn với bản thân

khi cầm bút mà thôi!”

“Còn đấu tranh trực diện với cái sức mạnh tăm tối đang cai trị đất nước, kìm hãm sự phát triển của cả một dân tộc là chuyện khác, không phải là điều ai cũng dám làm!”